

ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ

Сокологорська-Никіна Ю.К., Куроєдова В.Д., Стасюк О.А.,
Виженко Є.Є., Гутовська І.О., Коробов П.С.

Полтавський державний медичний університет

Розглянуто сучасні погляди на розвиток креативності майбутніх лікарів-ортодонтів. Креативність – досить важливий фактор у професійній сфері майбутніх лікарів-ортодонтів.

Ключові слова: креативність, творчі здібності, післядипломна освіта.

The article considers modern views on the development of future orthodontists creativity. Creativity is quite important factor in the professional field of future orthodontists.

Keywords: creativity, creative abilities, postgraduate education.

Сучасне динамічне життя в безперервно мінливому світі ставить людину перед необхідністю адаптуватися до нових умов, активно, творчо пізнавати навколишню дійсність і, насамперед, упевнено діяти в непередбачуваних ситуаціях. Пандемія COVID-19, війна росії проти України — це реалії, в яких ми тепер живемо. Саме тому для подолання всіх труднощів і задля знаходження інноваційних шляхів розв'язання проблем кожен має активізувати свій творчий потенціал і свою креативність [1;3].

Раніше в науковій літературі активно використовували поняття "творчі здібності", однак пізніше воно було потіснене запозиченим з англійської "креативність" (англ. create – створювати). Креативність – це здатність людини створювати принципово нові ідеї, знаходити оригінальні рішення, відхилитися від традиційних схем мислення, здатність розв'язувати проблеми, що виникають усередині статичних систем [4].

Креативність – досить важливий фактор, що сприяє успіху в багатьох сферах життя, у тому числі й професійній сфері. Адже творчі здібності людини дозволяють створювати і втілювати в життя принципово нові ідеї. Креативні люди здатні знаходити нові, оптимальні шляхи вирішення поставлених завдань, можуть розглядати проблему під різними кутами і часом побачити її так, як не бачив раніше ніхто. Творча обдарованість стає запорукою процвітання й засобом національного престижу. Тому перед практичною освітою постає завдання виховання креативної особистості, здатної до творчої діяльності в різних сферах життя [1].

На основі висновків досліджень західних психологів ми, викладачі-практики, можемо використовувати у своїй роботі рекомендації щодо стимулювання розвитку творчих здібностей наших майбутніх лікарів-ортодонтів, клінічних ординаторів і лікарів-інтернів. Однією з таких рекомендацій є уважне ставлення до всіх проявів творчої активності майбутніх лікарів-ортодонтів. Також потрібно змінювати внутрішній настрій стосовно кожного слухача і бачити в кожному з них потенційні творчі здібності. Кожен викладач має навчитися бачити креативність майбутніх лікарів-ортодонтів, лікарів-інтернів і клінічних ординаторів не тільки під час занять. Також потрібно формувати в майбутніх ортодонтів достатньо високу самооцінку, що стимулювала б їх до діяльності. У той же час кожен викладач має розвивати свою креативність [2].

Креативні люди можуть створювати щось нове з того, що вже є, і поєднувати відомі елементи унікальним чином.

Вони розв'язують проблеми абсолютно новим неординарним способом, здатні створювати зв'язки, відмовляються від шаблонного мислення, володіють гнучкістю й оригінальністю думок, схильні до аналізу і синтезу інформації, здатні інтуїтивно відчувати правильний напрям думки. Також креативні люди вміють генерувати велику кількість ідей і здатні до нового незвичного бачення проблеми або ситуації. Саме тому викладачам вищої школи потрібно розвивати ці якості в кожному майбутньому лікарєві.

Викладачі мають допомогти майбутнім лікарям, зокрема лікарям-ортодонтам, відчувати власне значення, стати для них не інформаторами, а координаторами. Саме в цій роботі ми розглядаємо найпоширеніші методи й інноваційні форми роботи, які бажано залучати на своїх заняттях викладачам, щоб формувати творчі здібності майбутніх лікарів-ортодонтів.

Які ж способи стимулювання творчих здібностей використовують на заняттях викладачі кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів? Це, перш за все, забезпечення сприятливої атмосфери, доброзичливості викладачів, їх відмова від критики на адресу майбутніх лікарів-ортодонтів, лікарів-інтернів і клінічних ординаторів, заохочення висловлювання оригінальних ідей, а також використання особистого прикладу творчого підходу до розв'язання тих чи інших проблем чи при розборі клінічних випадків.

На нашу думку, майбутнім лікарям-ортодонтам для розвитку в них креативності потрібно сприймати наукову інформацію не для механічного запам'ятовування, а для логічного опрацювання і встановлення причинно-наслідкових зв'язків. Практика свідчить, що найбільш продуктивними, міцними, усвідомленими стають ті знання, які лікар-інтерн, слухач чи клінічний ординатор здобуває самотужки. Надзвичайно перспективні ідеї створення навчальних програм із використанням комп'ютерів, відеозаписів і впровадження їх у практику університету.

Так, одним із запропонованих видів навчальної роботи на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів, під час якої можна проявити свої креативні здібності, є підготовка й захист історії хвороби по 7 основним ортодонтичним нозологічним одиницям, яка відбувається у вигляді конференції. Майбутні лікарі-ортодонти створюють мультимедійну презентацію демонстрації процедури свого бачення ортодонтичного лікування того чи іншого клінічного випадку. Мета захисту історії хвороби – максимально підсилити практичну орієнтацію, викликати інтерес у майбутніх ортодонтів до нової спеціальності, тим самим мобілізувати їхню пізнавальну активність. Усі аспекти, такі як розкриття етіології, патогенезу, діагностики, диференційованої діагностики й лікування тієї чи іншої ортодонтичної патології відображені в навчальній історії хвороби (анамнез життя і хвороби, загальний статус, ортодонтичний статус, характеристика прикусу, остаточні діагнози спеціалістів-суміжників, додаткові методи діагности-

ки: панорамна рентгенограма, телерентгенограма, вимірювання КДМ за Тонном, Поном, Корхгаузом та ін.).

Напередодні кожен майбутній лікар-ортодонт власноруч у зуботехнічній лабораторії під уважним керівництвом зубних техніків виготовляє ортодонтичний апарат для лікування зубощелепної патології. При виготовленні апарата кожен може проявити свою креативність, а зубні техніки допоможуть з'єднати відомі елементи унікальним чином. Саме виготовлення ортодонтичного апарата власноруч допомагає підвищувати ефективність навчання практичних навичок і дозволяє майбутнім лікарям проявити свою творчість, відмовитися від шаблонного мислення й показати своє бачення лікування тієї чи іншої патології.

Майбутня успішна лікарська діяльність сучасного лікаря-ортодонта залежить від того, наскільки вигідно він буде представлений на ринку праці. І саме креативне мислення лікаря допоможе піднятися на найвищу сходинку. Можна зробити висновок, що навчальний процес на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів для майбутніх спеціалістів – це не лише набуття професійних якостей майбутнього лікаря, а й усебічний розвиток, де особливу увагу потрібно приділяти творчому підходу. У кожній людині природою закладений певний творчий потенціал. Кожен викладач має поставити перед собою завдання виявити ці здібності й розвинути їх якомога повніше. Надзвичайно важливо навчити бачити прекрасне, тонко сприймати навколишній світ, правильно й образно висловлювати думки. Робота ця копітка, об'ємна, тож розпочинати її слід якомога раніше і проводити системно. Успішно розвиває творчі здібності той викладач, який сам є творчою індивідуальністю.

Список використаної літератури

1. Позняк Т.М. Розвиток креативних здібностей особистості. Вісник Чернівецького національного педагогічного університету / Позняк Т. М. // Сер.: Психологічні науки. – 2013. – № 114. – С. 161-166.
2. Саврасов М.В. Емоційно-мотиваційні складові креативності особистості. Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди/ Саврасов М.В.// Психологія. – 2012. – №42 (1). – С. 202-211.
3. Сокологорська-Нікіна Ю.К. Особливості навчання на післядипломному етапі в умовах карантину/ Сокологорська-Нікіна Ю.К., Куроедова В.Д., Галич Л.Б., Стасюк О.А., Виженко Є.Є., Петрова А.В., Ніколішин І.А. // Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 25 березня 2021 р. – Полтава, 2021. – С. 251-253.
4. Шапар В.Б. Сучасний тлумачний психологічний словник / В.Б. Шапар. – Х.: Прапор, 2005. – 640 с.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 2 ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ЗА УМОВИ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Талаш В.В.

Полтавський державний медичний університет

Розглянуто проблеми, що виникли в освітньому процесі на кафедрі внутрішньої медицини № 2 під час воєнного стану за умови змішаної форми навчання. Запропоновано методичний підхід до організації, проведення практичних занять і контролю рівня знань здобувачів освіти.

Ключові слова: освітній процес, дистанційне навчання, тести, ситуаційні задачі, Classroom, ZOOM.

The problems that arose in the educational process at the Department of Internal Medicine No. 2 during martial law under the condition of a mixed form of education were considered. A methodical approach to the organization, conducting of practical classes and control of students' knowledge level is proposed.

Keywords: educational process, distance learning, tests, situational tasks, Classroom, ZOOM.

Організація освітнього процесу на кафедрі внутрішньої медицини № 2 здійснюється на основі освітньо-професійної програми (ОПП), упровадженій ще у 2016 році [5]. Оскільки на той момент перед стейкхолдерами ще не було таких викликів, із якими зіткнулась наша країна в останні 2 роки, то заочна форма підготовки здобувачів медичної освіти не передбачалася взагалі. Проте пандемія COVID-19 показала спроможність медичної школи подолати небувалі труднощі освітнього процесу, застосувавши переведення його на дистанційну форму освіти [1].

На сьогодні перед нами стоять два виклики – це воєнний стан унаслідок повномасштабного вторгнення армії російської федерації та зростаюча розповсюдженість нової коронавірусної інфекції. Задля забезпечення належної якості освітнього процесу ЗВО вимушений адаптувати свої освітні компоненти до вимог сучасності вдруге. За цієї умови освітній процес на кафедрах проводиться аудиторно в офлайн-режимі, на період повітряної загрози чи ракетного удару – у бомбосховищах, а за високої ймовірності масованих ракетних обстрілів – дистанційно.

Мета нашої роботи – обґрунтування моделі організації проведення практичних занять на кафедрі внутрішньої медицини № 2 за змішаною формою навчання в умовах воєнного стану.

«Внутрішня медицина» вивчається здобувачами освіти медичного факультету № 1 і № 2 та міжнародного факультету на 5–6 році навчання, військово-польова терапія і професійні хвороби – на 5 курсі. Тобто на кафедрі навчаються здобувачі освіти, в яких уже є багаж знань, умінь, сформовані необхідні практичні навички, деякі з них уже мають досвід праці в медичній сфері, бажання поглиблювати свої знання і вміння під час практичних занять. Слід зазначити, що вивчення внутрішньої медицини – основа професійної компетенції, оскільки вивчає етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань внутрішніх органів, основні принципи діагностики, лікування й реабілітації хворих [5].

Під час вивчення військово-польової терапії на перший план виходить формування в майбутніх лікарів відповідних системних знань і умінь, відпрацювання практичних навичок у симуляційному центрі, уміння надавати не-